

Tuomas Aslak Juuso
Sámedikki ságadoalli

Konfereansa Davviriikkaid eamiálbmogiid árbevirolaš dieđu suojs ja immateriála opmodagas

Buorit konferánsaguossit,

Sámedikki ságajodiheddjin sávan din buresboahdin dán konferensii Davviriikkaid eamiálbmogiid árbevirolaš dieđu suojs ja ávnnahis opmodagas. Konferánsa lea válmmaštallojuvvon guhká ja fuolalaččat, ja háliidange giitit erenomážit Suoma oahpahus- ja kulturministeriija válmmaštallanbarggu koordineremis. Dasa lassin háliidan váimmolaččat giitit maiddá buohkaid earáid geat leamašan mielde lágideamen konferánssa.

Bođán sáhkavuorustan čalmmustahttit golbma dehálaš ášši otná ságastallamiid vuodđun.

Vuosttamuzžan háliidan buktit ságastallamiidda konkrehtalašvuoda. Konferánssain mii dávjá hállat dáid áššiid birra almmolaš doahpágiid bokte, dego árbevirolaš diehtu dahje ávnnahis opmodat. Háliidan dál dalán čatnat dán visot oassin sápmelaš beaivválaš eallima ja ealli kultuvrra.

Go mii hállat sápmelaččaid árbevirolaš dieđus, mii hállat buolvvas bulvii sirdásan árgabeaivvi dieđus, mii ain dálge doaima ovdamearkka dihtii árbevirolaš ealáhusaideamet vuodđun. Dat lea diehtu ee. das, mo johtit luondus ja mo ávkkástallat iešguđetlágan šattuid. Árbevirolaš diehtu lea sápmelaččaid ávnnahis opmodat, seamma láhkai go ovdamearkka dihtii luohiti, leu'dd ja livde.

Nubbi ášši man lea dehálaš muitit, lea dat, ahte sápmelaččat lea okta álbmot, guhte eallá dán áigge njealji sierra riikka guovlluin. Dán dihtii gažaldagat, mat gusket min árbevirolaš dihtui ja ávnnahis opmodahkii, dávjá guoskkahit sápmelaččaid rastá rájaid.

Dákkár gažaldagat gieđahallojit Sámi parlamentáralaš ráđis, mii lea Sámedikkiid gaskasaš parlamentáralaš ovttasbargoorgána. Ráđi doaimaplánii lea girjejuvvon sámiid oktasaš, davviriikalaš linnjemiid hábmen, mii guoská sápmelaččaid kulturárbbi ja árbevirolaš dieđu hálddašeapmái, suodjaleapmái ja ávkkástallamii sihke suodjalandárbui ja dábiide. Dát bargu lea ain gaskan sámeservošis, muhto sávan, ahte mii beassat farga ovdánit dáid linnjemiid hábmemis.

Goalmmádin háliidan deattuhit, ahte buot ságastallamiid ja suokkardallamiid oktavuodas, mat laktásit dáid fáttáide, galgá válđit vuhtii sápmelaččaid iešmearridanvuoigatvuođa iežas árbevirolaš dihtui ja eará kulturárbái. Lea dehálaš, ahte mii ságastallat dáid doahpagiid birra álbmotlaš ja davviriikalaš dásis, muhto seammás galgá sihkkarastojuvvot, ahte maiddái sámeservošis lea vejolašvuohta vuos siskkáldasat mearridit linnjemiid birra, mat gusket min iežamet kulturárbái ja árbevirolaš dihtui.

Sávan, ahte stáhtat sáhttet doarjut iežaset oasil sámeservoša barggu árbevirolaš dieđu suoji ja ávnnahis opmodaga rivttiid ovdii maiddái boahttevuođas. Dát dáhpáhuvvá ovdamearkka dihtii Sámedikki doaibmaresurssaid sihkkarastima bokte ja dákkár ságastallanforumiid lágideami bokte, mat fáallet oassálastinvejolašvuođa iešguđet doaibmabeliide. Dasa lassin livččii dehálaš, ahte servodatlaš atmosfeara álbmotlaš dásiin ovdánahtto dakkárin, ahte dat fállá vejolašvuođa dákkár ságastallamiid ovdánahttimii sápmelaš servodagas.

Dál ovdamearkka dihtii Suoma konteavsttas stuorámus oassi Sámedikki resurssain manná sápmelaččaid vuoigatvuođaid ovddideapmái álbmotlaš láhkaásahusas ja váldoservodaga ráhkadusain. Dát lunddolaččat doalvu resurssaid sápmelaš servodaga siskkáldas ovdáneamis, masa mis, dego buot servodagain, lea maid dárbu.

Lea buorre, ahte Suopma ovddida Davviriikkaid ministtarráđi ságajođiheaddjiogrammastis Davviriikkaid gaskasaš ovttasbarggu, man ulbmilin lea eamiálbmogiid árbevirolaš dieđu ja árbevirolaš kulturalbmanemiid suodjaleapmi ávnnahis rivttiiguin. Sávan, ahte odne mii joatkit ja ovddidit jo mannan čavčča virtuála áššedovdisemináras álggahuvvon buori ságastallama immateriálarivttiid ja sápmelaš árbevirolaš dieđu suoji birra.

Sávan buohkaide erenomáš buori ja mávssolaš konferánssa!

Ollu giitu!